

Region Östergötland
region@regionostergotland.se

Beslut för gymnasiesärskola efter tillsyn i Himmelstalundsgymnasiet i Norrköping

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Region Östergötland att senast den **2 oktober 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Region Östergötland inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Skolenheten ska upprätta en plan som synliggör och stödjer det målinriktade arbetet mot kränkande behandling.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Region Östergötland inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgys 13, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Elevhälsan ska användas förebyggande och hälsofrämjande i gymnasiesärskolans verksamhet.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att utbildningen vid gymnasiesärskolan vid Himmelstalundsgymnasiet i huvudsak uppfyller författningarnas krav inom de granskade områdena. Huvudmannen och rektorn behöver emellertid se till att arbetet för att säkerställa en trygg miljö, fri från kränkningar, dokumenteras i en aktuell plan mot kränkande behandling. Ansvarigt arbetslag genomför ett hälsofrämjande och förebyggande arbete. Elevhälsan involveras emellertid inte i detta arbete.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Himmelstalundsgymnasiets arbete för att motverka kränkande behandling av elever eftersom skolan saknar en aktuell plan mot kränkande behandling. Därmed saknar skolan en dokumentation som tydliggör och stärker arbetet mot kränkande behandling. En väl utformad plan kan bidra till att skolans personal enklare kan uppmärksamma kränkningar och ge personalen ett verktyg för att förhindra fortsatta kränkningar.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindrar att barn och elever utsätts för kränkande behandling samt att det varje år upprättas en dokumentation av arbetet i form av en plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare ges exempel på insatser som genomförts under det senaste året för att förbättra tryggheten. Som exempel på verksamhetens förebyggande arbete nämns Frukostklubben. Där samlas elever och lärare på morgonen och går igenom dagen eller veckan.

När en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling pratar lärarna med de parter som är inblandade. Enligt lärarna finns rutiner för att anmäla kränkande behandling. Lärarna underrättar inte rektorn direkt utan närmaste verksamhetsledare genom muntlig dialog. Enligt skolans tidigare rektor fick hen under förra läsåret en anmälan om en kränkning i gymnasiesärskolan. Anmälan var muntlig eftersom ärendet var akut. Enligt intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn saknar Himmelstalundsgymnasiet en aktuell plan mot kränkande behandling. Skolans plan är framtagen under 2015 och därefter har man inte utarbetat någon ny plan.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte används förebyggande och hälsofrämjande i gymnasiesärskolans arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen. Elevhälsans insatser ska komplettera den pedagogiska kompetensen och undanröja hinder för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Genom att elevhälsans olika kompetenser inte används i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet får eleverna inte det stöd att tillgodogöra sig utbildningen som de har rätt till.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för elever i gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot målen ska stödjas.

Skolinspektionens utredning

Enligt elever finns en skolsköterska och en kurator på skolan och man kan som elev gå dit och boka tid. Skolsköterskan och kuratorn besökte klassen i början av läsåret för att presentera sig.

Enligt skolsköterskan och kuratorn har de mycket lite kontakt med gymnasiesärskolans elever och personal. I samband med läsårsstart var de med på ett föräldramöte och presenterade sig. Skolsköterskan träffar eleverna i gymnasiesärskolan i samband med hälsokontroller och när eleverna söker upp henne. Kuratorn har varit inblandad i ett elevärende under förra terminen. Skolsköterskan och kuratorn deltar inte i några andra hälsofrämjande och förebyggande insatser vad gäller gymnasiesärskolan.

I intervjun med enhetschefen för gymnasiesärskolan beskrivs det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom gymnasiesärskolan. Enligt enhetschefen deltar inte elevhälsan i detta arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Himmelstalundsgymnasiet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Region Östergötland att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Östergötlands läns landsting uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Östergötlands läns landsting uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Arbetsplatsförlagt lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Östergötlands läns landsting uppfyller författningarnas krav inom arbetsplatsförlagt lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Östergötlands läns landsting uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

2017-06-05
Dnr 43 - 2015:9487

5 (6)

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Östergötlands läns landsting uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Eleonor Duvander
Undervisningsråd/Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Himmelstalundsgymnasiet

Fakta om Himmelstalundsgymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Region Östergötland under våren 2017. Himmelstalundsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 januari 2017 och den 20 januari 2017.

Himmelstalundsgymnasiet i Norrköping bildar tillsammans med Vretagymnasiet i Linköping Naturbruksgymnasiet i Östergötland. Båda skolenheterna erbjuder utbildningar inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och den kommunala vuxenutbildningen samt yrkeshögskole- och uppdragsutbildningar. Huvudman är Region Östergötland och ansvarig nämnd inom landstinget är Regionutvecklingsnämnden. Verksamheten bedrivs inom ramen för ett samverkansavtal med kommunerna i Östergötlands län samt med ytterligare tre kommuner.

Detta beslut gäller utbildningen i gymnasiesärskolan vid Himmelstalundsgymnasiet. Där anordnas det nationella programmet för skog, mark och djur samt individuella program.

Vid tillsynsbesöket hade skolan en ny rektor sedan en vecka tillbaka. Skolinspektionen valde därför att intervjua rektorn tillsammans med skolans tidigare rektor, som även är rektor för Vretagymnasiet, samt enhetschefen för gymnasiesärskolan.

Måluppfyllelse

På nationell nivå görs ingen uppföljning av kunskapsresultaten i gymnasiesärskolan. Himmelstalundsgymnasiet sammanställer elevernas kunskapsresultat läsårsvis och enligt den senaste sammanställningen fick samtliga avgångselever minst godkänt betyg i samtliga kurser.

Effekterna av värdegrundsarbetet följs bland annat upp genom en årlig elevenkät till skolenhetens samtliga elever.